

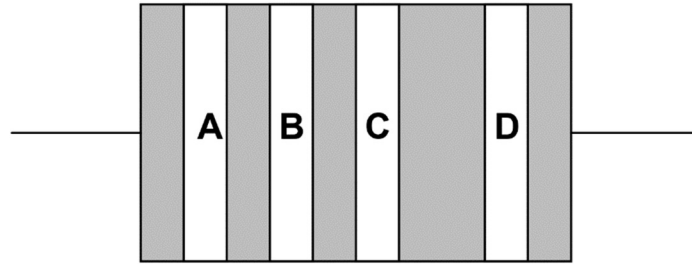

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Of Teknoloji Fakültesi

Enerji Sistemleri Mühendisliği Bölümü

Elektrik Mühendisliği Temelleri Laboratuvarı-Tanıtım

Renk kodlarından yararlanma, direnç değerini tespit edebilmek için kullanılan bir yöntemdir. *Şekil 1*'de verilen A, B, C, D harflerinin olduğu yerdeki renklere bakılarak tabloda verilen değerler göz önüne alınır ve direnç değeri tespit edilir.

Şekil 1. Direnç Modeli

A yerinde olan renk ile B yerinde olan renk *Tablo 1*'de "DEĞERİ" kısmının altında yazan sayılar sırasıyla (AB) yan yana yazılarak direnç için ilk değer bulma işlemi gerçekleştirilmiş olur. C yerinde olan renk *Tablo 1*'de "ÇARPAN" kısmından seçilerek $AB \times C$ biçiminde yazılır. Son olarak, D yerinde olan renk *Tablo 1*'de "TOLERANS" kısmından seçilir ve direncin tolerans değeri $AB \times C \pm D$ biçiminde yazılarak direnç değeri tespiti sonlandırılır.

RENK	DEĞERİ	ÇARPAN	TOLERANS
Siyah	0	10 ⁰	—
Kahverengi	1	10 ¹	%1
Kırmızı	2	10 ²	%2
Turuncu	3	10 ³	—
Sarı	4	10 ⁴	—
Yeşil	5	10 ⁵	%0,5
Mavi	6	10 ⁶	%0,25
Mor	7	10 ⁷	—
Gri	8	10 ⁸	—
Beyaz	9	10 ⁹	—
Altın	—	—	%5
Gümüş	—	—	%10

Tablo 1. Standart Direnç Renk Kodları

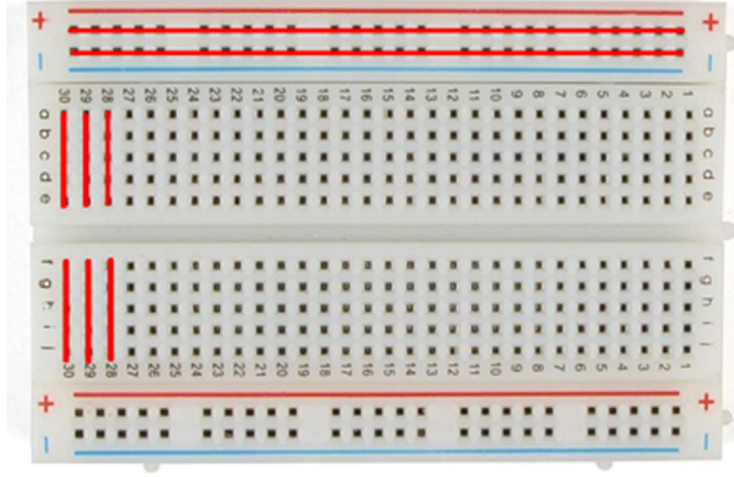
Tablo 1'den yararlanılarak aşağıda verilen direncin değerini kontrol ediniz.

Şekil 2. Değeri Tespit Edilecek Direnç

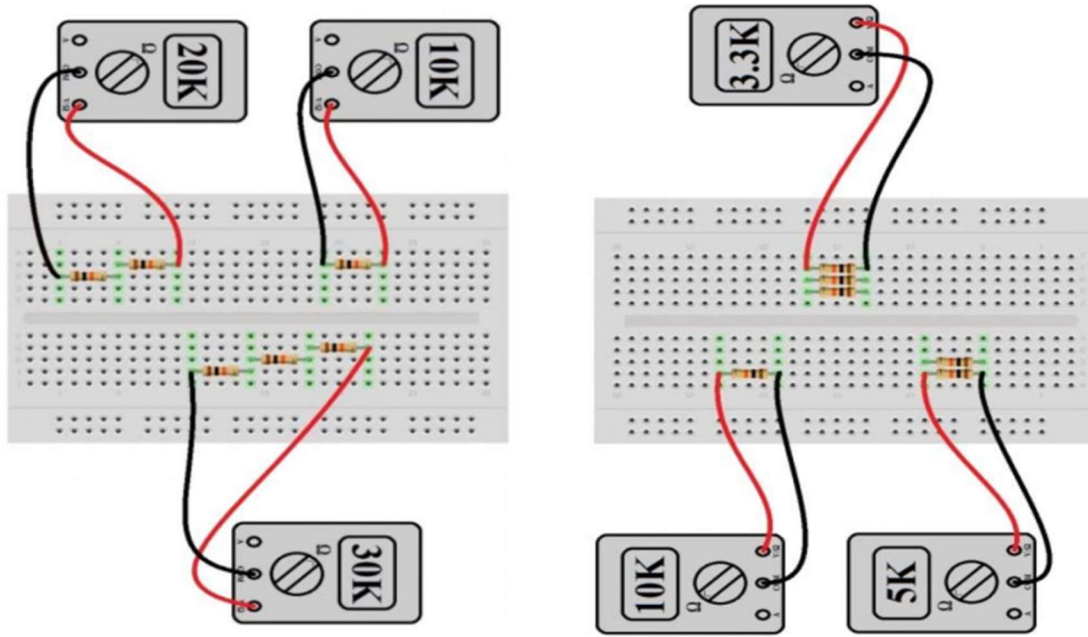
A' ya karşılık gelen bandın rengi kahve rengi olduğundan; A=1'dir. B siyah olduğundan; B=0'dır. A ve B kullanılarak; AB=10 elde edilir. C kırmızı olduğundan; C=10²'dir. D altın rengi olduğundan dolayı tolerans değeri; D=%5'tir.

$$AB \times C \pm D = 10 \times 10^2 \pm \%5 \text{ ohm} = 1k \text{ ohm, } 5\%$$

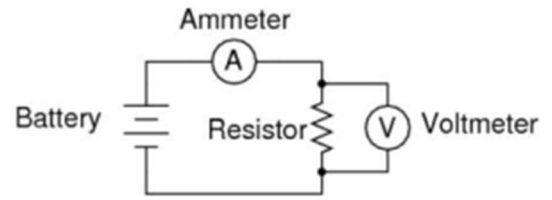
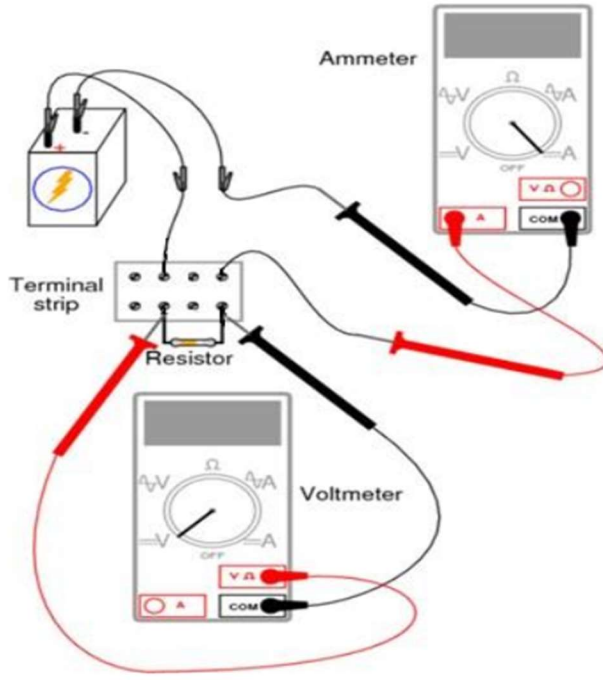
Şekil 3. Breadboard Bağlantı Yapısı

Üstte **Şekil 3**'te verilen Breadboard'da kırmızı hatlar ile gösterilen kısımlar kendi içlerinde birbiriyle bağlantılıdır.

Şekil 4. Breadboard ile Direnç Değerlerini Ölçme

Şekil 4'te Breadboard'un üzerine yerleştirilen dirençlerin değerlerinin ölçülmesi gösterilmektedir. Şekilde verilen dirençlerin her birinin değeri 10k ohm'dur. Paralel ve seri bağlantılara göre direnç değerlerinin nasıl değiştiğine dikkat ediniz.

Şekil 5. Gerilim ve Akım Ölçümü

Şekil 5'te bir direnç üzerinden geçen akım ve üzerinde oluşan gerilim değerlerinin nasıl ölçüldüğü gösterilmektedir. Ölçüm yapılacak devreye ampermetre seri bağlanırken voltmetre paralel bağlanır.